

YUCOM

Komiteet pravnika za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com
www.yucom.org.rs

Kršenje ljudskih prava i demokratije **Sistem za rano upozoravanje** **Newsletter No. 41**

Stav Srbije prema zahtevu sto NVO da se 11. juli proglasi Danom sećanja na genocid u Srebrenici

Posle čitavog niza akcija i pritiska NVO na vlasti u Srbiji da se u Narodnoj skupštini usvoji Deklaracija o Srebrenici i da se 11. juli proglasi Danom sećanja na genocid u Srebrenici, zvanični odgovor vlasti nikada nije stigao.

Hronologija:

- Povodom desete godišnjice genocida u Srebrenici, grupa od 8 nevladinih organizacija je juna 2005. godine uputila Narodnoj skupštini Republike Srbije Deklaraciju o Srebrenici kojom se od države zahtevalo da preduzme sve mere zaštite prava žrtava ratnih zločina, posebno žrtava genocida u Srebrenici, kao i da osudi zločin koji je učinjen u naše ime. Deklaracija nikada nije uvrštena u dnevni red skupštinskih zasedanja, ali je izazvala burnu reakciju u društvu i među političarima. Deklaraciju je podržalo oko 50 nevladinih organizacija iz cele Srbije i veliki broj javnih ličnosti, ali i pojedine političke stranke.
- Zahtev da Skupština usvoji Deklaraciju o Srebrenici obnovljen je i 2006. i 2007. godine.
- Međunarodni sud pravde po tužbi Bosne i Hercegovine protiv Srbije 2007. godine, donosi presudu kojom se utvrđuje da Srbija nije direktno odgovorna za genocid u Srebrenici, ali da je odgovorna što ga nije sprečila, kao i zato što još uvek nije uhapsila Ratka Mladića. Predsednik Srbije **Boris Tadić** tim povodom izjavljuje da Srbija ima obavezu da po

YUCOM

Komitet pravnika za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights

17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980

e-mail yucomoffice@gmail.com

www.yucom.org.rs

hitnom postupku usvoji Deklaraciju o Srebrenici i da će svi oni koji u Skupštini budu glasali protiv Deklaracije glasati protiv nacionalnih interesa Srbije. Deklaracija nikada nije stavljena na dnevni red Skupštine.

- Evropski parlament 15. januara 2009. godine usvaja Rezoluciju o Srebrenici u kojoj se pozivaju države-članice Evropske unije i zemlje zapadnog Balkana da obeleže 11. jul kao Dan sećanja na genocid počinjen u Srebrenici 1995. Ta rezolucija je od strane najvećeg broja političara, medija i niza javnih ličnosti komentarisana kao dokaz pristrasnosti, pa čak i antisrpskog ponašanja Evropske unije.
- Nevladine organizacije: *Žene u crnom*, *Helsinški odbor za ljudska prava*, *Komitet pravnika za ljudska prava*, *Inicijativa mladih za ljudska prava*, *Fond za humanitarno pravo* i *Centar za unapređivanje pravnih studija* od 11. februara 2009. svakog 11. u mesecu javno traže sastanak sa predsednikom Srbije **Borisom Tadićem** kako bi ga podstakle da inicira usvajanje Deklaracije o Srebrenici, odnosno proglašenje Dana sećanja na genocid u Srebrenici.
- Odgovor iz Predsedništva je stigao samo za sastanak koji je tražen 11. februara da Predsednik zbog ranije preuzetih obaveza nije u mogućnosti da primi predstavnike NVO. Nakon toga, svaki sledeći zahtev, kojih je bilo još 5, je ostajao bez odgovora Predsednika.
- Svakog jedanaestog u mesecu NVO su na skupovima u parku ispred predsedništva Srbije, uz podsećanje na moralnu obavezu Srbije da 11. jul proglasi Danom sećanja na genocid u Srebrenici, javno čitale zahtev da Predsednik inicira usvajanje Deklaracije i proglašenje Dana sećanja. Čitanje zahteva mediji su redovno pratili.
- Poslednji zahtev koji je 10. jula 2009. godine pred velikim brojem predstavnika medija pročitao ispred predsedništva Srbije podržalo je sto nevladinih organizacija iz Srbije. Odgovora Predsednika nije bilo.

YUCOM

Komitet pravnik za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com
www.yucom.org.rs

- Četrnaesta godišnjica genocida u Srebrenici obeležena je u Beogradu je 10. i 11. jula 2009. isključivo u organizaciji nevladinih organizacija (*Žene u crnom*).

Reakcije političara

Dan uoči 11. jula 2009. godine političari su povodom godišnjice genocida u Srebrenici izjavili:

- Predsednik Srbije **Boris Tadić**: „Zbog srebreničkih, ali i svih drugih nevinih žrtava, oni koji su počinili ratne zločine moraju biti u Haškom tribunalu“. Tadić je još istakao da je Srbija čvrsto opredeljena i čini sve da završi saradnju sa Hagom ne samo zbog toga što je to „naša zakonska obaveza, već i zbog pomirenja među narodima i prosperitetnijeg života na Balkanu“.
- Premijer **Mirko Cvetković**: „Nijedan zločin počinjen u prošlosti na prostoru bivše Jugoslavije ne sme biti zaboravljen“.
- Šefica poslaničkog kluba *Za evropsku Srbiju* i članica *Demokratske stranke*, **Nada Kolundžija** (vlast): "Prvo - svi oni koji su odgovorni za sve zločine, pa i one u Srebrenici, moraju biti izvedeni pred lice pravde, i drugo - svaki ljudski život je podjednako dragocen i svaka žrtva zaslužuje jednaku pažnju i ne sme biti zaboravljena".
- Zamenik predsednika *Srpske napredne stranke*, **Aleksandar Vučić**: "Moraju se osuditi i zločini u Srebrenici, Bratuncu i mnogim drugim mestima bez obzira da li su ti zločini počinjeni nad muslimanima, nad Srbima ili nad pripadnicima bilo kog drugog naroda".
- Potpredsednik *Sandžačke demokratske partije* (članica vladajuće koalicije), **Meho Omerović**: "Ako se, s pravom, pozivamo na međunarodno pravo, odbranu integriteta i suvereniteta kad je Kosovo u pitanju, onda ne smemo zatvarati oči pred činjenicom da je Međunarodni

YUCOM

Komitet pravika za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com
www.yucom.org.rs

sud pravde presudio i utvrdio odgovornost Srbije što nije učinila ništa da spreči genocid nad Muslimanima u Srebrenici".

- Predsednik *Liberalno demokratske partije*, **Čedomir Jovanović**: "Pre svega mislim na odnos prema politici koje je dovela do genocida i omogućila da o životu tolikog broja ljudi odlučuju oni koji su danas ili osuđeni pred sudovima za najteže zločine ili su begunci od pravde".
- Predsednik *Nove Srbije*, **Velimir Ilić**: "Pored Srebrenice, bila je i 'Oluja' i mnogo drugih sličnih događaja, možda i u manjem obliku, ali su neki zaboravljeni".
- Potpredsednik *Srpske radikalne stranke*, **Dragan Todorović**: "Srebrenica ni posle toliko godina nije prestala da zaokuplja javnost, zato što se svi trude da oko Srebrenice ne izbije istina na videlo, već da se srpski narod proglasi odgovornim za navodni genocid koji se desio".
- Zamenik šefa poslaničkog kluba *G17 plus*, **Vlajko Senić**: "Civilizacijsko pitanje je osuda zločina koji se desio u Srebrenici i mislim da je na prostoru zapadnog Balkana potrebna i nacionalna odgovornost i pomirenje i da u tom procesu svaki od naroda koji je učestovao u toj tragičnoj prošlosti mora da preuzme svoj deo odgovornosti".
- Portparol *Socijalističke partije Srbije*, **Đorđe Milićević**: "Ovih dana se spominju priče o nekakvim rezolucijama kada je reč o Srebrenici i zato želim da naglasim da se SPS zalaže za jednu rezoluciju koja bi osudila sve zločine na prostoru bivše Jugoslavije".
- Lider *Lige socijaldemokrata Vojvodine*, **Nenad Čanak** (o usvajanju rezolucije): "Na taj način bi potvrdili da je Republika Srbija iskrena u svojim nastojanjima da izgradi društvo drugačije od onoga koje je vodio Milošević, da osudi zločine i pokaže poštovanje prema žrtvama".
- Šef poslaničke grupe manjina u Skupštini Srbije, **Balint Pastor**: "Događaji iz Srebrenice su verovatno najtužniji od Drugog svetskog rata,

YUCOM

Komitet pravnik za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights

17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980

e-mail yucomoffice@gmail.com

www.yucom.org.rs

ne samo na ovim prostorima, nego na tlu čitave Evrope". "Naravno, ne treba danas politiku bazirati na toj činjenici i ne treba nikako formulirati politiku ni sa bošnjačke ni sa srpske strane, na tu ranu. Treba da dođe do pomirenja između srpskog i bošnjačkog naroda i onda se okrenuti budućnosti i zajedničkom životu srpskog i bošnjačkog naroda".

- Predsednik *Socijaldemokratske unije*, **Žarko Korać**, podneo je tekst Deklaracije o Srebrenici Skupštini na usvajanje.

Epilog

Nakon izjava političara koji su, koristeći se praznom frazom da „svi koji su izvršili zločin bez razlike treba da odgovaraju“, većinom zagovarali izjedanačavanje i pravljenje simetrije između genocida u Srebrenici i srpskih žrtava tokom rata u BiH, čime su izbegavali da se nedvosmisleno izjasne o ovom za Srbiju prevashodno etičkom pitanju, odgovor vlasti na zahteve nevladinih organizacija je stigao u dnevniku *Press* (koji je blizak vladajućoj *Demokratskoj stranci*) od 10. jula 2009. pod naslovom „Srbi beže iz Srebrenice“.

U tekstu se govori o „više od 10.000 Srba koji su u poslednjih desetak godina pod pritiskom i pretnjama lokalnih bošnjačkih vlasti otišli iz Srebrenice“ i o doseljavanju „čak 3.000 Bošnjaka“ na to područje. Prenose se i izjave predsednika skupštine opštine Srebrenica koji govori o postojanju „stalnih pritisaka, pretnji i ucena lokalnih bošnjačkih vlasti, koje više i ne kriju da im je primarni cilj definitivni progon Srba“, kao i o „paklenom planu bošnjačkih političara da u miru postignu ono što odredi bošnjačke armije sa Naserom Orićem na čelu nisu uspeli u ratu“.

Prognoza:

Država Srbija – uključujući njene najodgovornije predstavnike, sve ključne institucije i ogromnu većinu političkih stranaka – nastavlja sa oklevanjem da 11. juli proglasi za Dan sećanja i time jasno i nedvosmisleno osudi genocid u Srebrenici 1995. Nategnuta simetrija sa srpskim žrtvama u Bratuncu, koja bi trebalo da poništi ili relativizira

YUCOM

Komiteet pravnik za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights

17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980

e-mail yucomoffice@gmail.com

www.yucom.org.rs

strahote i razmere zločina u Srebrenici kada je planskom akcijom za samo 5 dana ubijeno oko 8.000 Bošnjaka, dobijaće nove oblike i dimenzije, što će se završiti brutalnom moralnom inverzijom: u stvari su Srbi ti koji su etnički očišćeni iz Srebrenice pod pritiscima, pretnjama i ucenama Bošnjaka. Ovakva falsifikovana slika Srbiji neće pomoći ni u procesu demokratizacije, ni u približavanju Evropskoj uniji.

